

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1020

B.A./B.Sc. 1st Semester

HOME SCIENCE

(Family Resource Management and Hygiene)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—60

Note :—Attempt any **FIVE** questions in all, selecting at least **ONE** question from each section. The fifth question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Define Home Science. Explain the importance of Home Science. 12
2. Explain the principles of planning a house on the basis of :
  - (a) Orientation
  - (b) Privacy. 12

SECTION—B

3. What are the Elements of art ? Explain :
  - (a) Line
  - (b) Texture. 12
4. Describe the color wheel. Make a diagram. 12

21(2121)/MM-899(T)

1

(Contd.)

SECTION—C

5. Define hygiene. Explain the importance of hygiene. 12
6. Explain the causes of dengue fever and describe the methods of prevention. 12

SECTION—D

7. What are the causes of food poisoning ? Explain the methods of preventing food poisoning. 12
8. Explain the methods of water purification for home. 12

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। 12
2. ਘਰ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :
(ੳ) ਦਿਸ਼ਾਮਾਨ (Orientation)
(ਅ) ਏਕਾਂਤਵਾਸ (Privacy) 12

ਭਾਗ—ਅ

3. ਕਲਾ ਦੇ ਤੱਤ ਕੀ ਹਨ ? ਸਮਝਾਉ :
(ੳ) ਰੇਖਾ
(ਅ) ਬਨਾਵਟ। 12
4. ਰੰਗ ਚੱਕਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉ। 12

ਭਾਗ—ੳ

5. ਸਫਾਈ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਸਫਾਈ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। 12
6. ਭੇਂਗੂ ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 12

ਭਾਗ—ਸ

7. ਭੋਜਨ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ ? ਭੋਜਨ ਜ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। 12
8. ਘਰ ਦੇ ਲਈ ਪਾਣੀ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। 12

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਸਮੀ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕਰੋਂ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੋਂ। ਪਾँਚਵਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੀ ਭੀ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕ੍ਰਿਯਾ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਸਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋਂ। ਗ੍ਰਹ ਵਿਜ਼ਾਨ ਕੇ ਮਹਤਵ ਕੋ ਸਮਝਾਏ। 12
2. ਘਰ ਬਨਾਨੇ ਕੀ ਯੋਜਨਾ ਕੇ ਨਿਯਮੋਂ ਕੇ ਆਂਧਾਰ ਪਰ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕਰੋਂ :
(ਕ) ਦਿਸ਼ਾਮਾਨ
(ਖ) ਏਕਾਨ੍ਤਵਾਸ। 12

ਭਾਗ—ਲ

3. ਕਲਾ ਕੇ ਤਤਵ ਕ੍ਯਾ ਹੈਂ ਸਮਝਾਏ :
(ਕ) ਰੇਲਾ
(ਲ) ਬਨਾਵਟ। 12
4. ਰੰਗ ਪਹਿਯਾ ਕਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋਂ। ਏਕ ਆਰੇਲ ਬਨਾਏ। 12

भाग—ग

5. स्वच्छता को परिभाषित करें। स्वच्छता के महत्व को समझाएं।
12
6. डेंगू बुखार के कारणों की व्याख्या करें और रोकथाम के तरीकों का वर्णन करें।
12

भाग—घ

7. खाद्य विषाक्तता के कारण क्या हैं ? खाद्य विषाक्तता को रोकने के तरीके बताएं।
12
8. घर के लिए जल शोधन के तरीके बताएं।
12